11e JAARGANG. № 183.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaja. ℔ jaar......... ƒ 18.—
„ Java en buitenbez. „ do.......... „ 20.—
„ Europa „ do.......... „ 25.—

De OOSTPOST verschijnt dagelijks, met uitzondering van den ZONDAG.

MAANDAG 3 AUGUSTUS 1863.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel. Advertentiën met groote letters betalen dubbel. Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Sluiting der Landmail-pakketten.

den 9den Augustus 's namiddags ten 4 uur.

Wordt bekend gemaakt, dat op Zaturdag den 22sten Augustus a. s. des morgens ten 10 ure, ten burele van den Resident van Soerabaija eene

Uitbesteding

zal worden gehouden, van den overvoer van *Poenga* naar *Batavia*, van 9362 stuks HOUTWERKEN, waaronder 8000 SIERAPEN en naar *Carust* van 130 stuks HOUTWERKEN.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

SOERABAYA, 28 Julij 1863. Namens den Resident *De Secretaris.*

(3548) WEGENER.

De Hoofd Ingenieur chef der 4de Waterstaats afdeeling, maakt bekend dat op Zaturdag den 29sten Augustus 1863, des morgens om 9 ure ten zijnen kantore te Soerabaija, in het openbaar zal worden

UITBESTEED:

„Het daarstellen van 12 permanente „Zoutdepot Loodsen ieder voor 1000 „koijangs met houten Stijlen en Pannen „dak bij de Zoutpannen in de afdeeling „Grissee.

Volgens bestek en voorwaarden liggende ten gemelde kantore en ten kantore van den Assistent Resident van Grissee, ter inzage van belanghebbende.

De Hoofd Ingenieur voornoemd,

(3582) P. VAN BAAK.

Voor de policie. Wordt bij deze bekend gemaakt, dat de weg voor de passage van voertuigen te *Kampong Baroe*, van af de pasar *Ketjiel* tot aan het kantoor van den Heer CORES DE VRIES, wordt afgesloten, tot dat de kaaimuren langs de oevers van de *Kalimaas* zullen zijn daargesteld.

DE ADSISTENT RESIDENT T/B. MET DE POLICIE:

SOERABAYA, *den 29sten Julij* 1863.

(3558) VAN COEVERDEN.

[*Voor de Policie*]. Wordt bij deze bekend gemaakt dat bij besluit van den Resident van *Soerabaija* dd. 28sten dezer no. 379 eervol ontslag is verleend:

aan den Heer J. J. DINSBACH als wijkmeester van wijk La. C.
id. J. Z. VAN DEN BERG als wijkmeester van wijk „ H.
id. M. VAN LOO als wijkmeester van wijk „ L.
id. J. SCHWINDT als wijkmeester van wijk „ N.
id. R. D. VAN LIGTEN als wijkmeester van wijk „ Q.
id. W. IN'T VELD als wijkmeester van wijk „ S.

En als zoodanig zijn aangesteld,

de Heer J. M. TROUERBACH van wijk La. C.
id. L. B. WARDENAAR „ „ „ H.
id. P. BARBERO „ „ „ L.
id. J. A. HENDRIKS „ „ „ N.
id. J. G. M. E. VON KRIEGENBERG van wijk „ Q.
id. J. ARROW SMITH „ „ „ S.

Soerabaija, *De Adsistent Resident* *den 31sten Julij* 1863. *t/b met de Policie.*

(3569) VAN COEVERDEN.

(Voor het land.) Met het oog op de verantwoordelijkheid der heeren vendumeesters, acht de ondergeteekende het niet ondienstig, het publiek langs dezen weg, voor zoo veel noodig indachtig te maken aan de navolgende bestaande bepalingen, namelijk, dat in den regel geen crediet bij openbare veilingen door het vendudepartement zal worden verleend:

a. aan vreemdelingen, vooral zeevaarenden, alhier niet woonachtig, zonder dat ten genoege van vendumeesteren, een als solide bekend persoon, ter plaatse aanwezig, voor hen te goed staat.

b. aan zoogenaamde vendugangers, zoo wel christenen als onchristenen, zonder het stellen van behoorlijken borgtogt en wel tot eene bepaalde som.

c. aan gepensioneerden, wachtgelders of die op non-activiteit zijn gesteld, mitsgaders aan hen, welke in activiteit zijn en slechts een geringe maandelijksch tractement genieten, in het geval namelijk, dat hunne solvabiliteit te wenschen overlaat.

d. aan personen in ondergeschikte betrekkingen werkzaam, ten zij door hen worden geproduceerd, behoorlijke kwalificatiën van ter goeder naam en faam bekende personen of dat hunne solvabiliteit notoir is.

e. aan personen, die voor anderen borg zijn voor anderen hebben gekocht, indien de principale debiteur, in de voldoening zijner schulden mogt achterlijk zijn.

f. aan personen, te dezer plaatse woonachtig en zonder bepaald beroep en die, op het crediet bij de openbare veilingen speculeren om daardoor tijdelijk een bestaan te vinden.

g. aan personen, niet slechts voor den ogenblik achterlijk in de betaling van schulden, maar evenzeer aan dezulken die, of schoon ook hun debet hebbende aangezuiverd echter bekend staan als slechte betalers.

De Resident van Batavia,
Super-Intendent, van het Vendu departement
SCHAAP.

GEBOORTEN.

2 Augustus te Soerabaija bevallen van eene *Dochter*, Mevrouw C. H. LAMMERÉE, geboren Wijnmalen.

Eenige kennisgave. [3583]

VENDU-DEPARTEMENT

Publieke Venduties.

Op Dingsdag 4 Augustus 1863.
Bij den heer BLOM te Oendäan van meubelaire goederen wegens vertrek.

Op Woensdag 5 Augustus 1863.
Bij den heer G. Behrend te Kembang Jepoon van diverse goederen.

Op Donderdag 6 Augustus 1863.
Bij den heer B. VAN DER ZWAAN in de Chineesche Kamp van diverse goederen, van een huis en erf gelegen te Kambangan en van het schip *Isaac Charles.*

Op Vrijdag 7 Augustus 1863.
Bij de heeren GEBROEDERS PERRET & Co in de stad van diverse goederen.

Op Zaturdag 8 Augustus 1863.
Geene. (3557)

VENDUTIE WEGENS VERTREK

op Dingsdag den 4den Augustus e. k.
TEN HUIZE VAN DEN HEER A. J. BLOM
te Oendäan
DOOR
LE ROY & CO,
VAN

Meubelaire goederen waaronder TWEE PIANOS.

VOORTS:

Een goed geconserveerde, soliede, ligte en zeer nette PALANKIJN, Bataviasch maaksel. Een DITO. MYLORD.

Een span WAGEN-PAARDEN, [ook in de bendie loopende] goed gedresseerd en sterk.

Een goed afgerigt, zwart, overwalsch RIJ-PAARD.

Een bijzonder ruime, zoo goed als nieuwe, hechte GADOGAN voor 2 paarden.

En wat er verder zal te voorschijn gebragt worden. [3567]

Op de commissie vendutie

VAN

B. VAN DER ZWAAN,

Donderdag 6 Augustus,

zal worden verkocht:

Een groote hoeveelheid zeer goede nette MEUBELEN, ZADELS, SITSEN, KAIN KAIN, WAGEN en BENDIJTUIGEN, GLAS-WERK, KETTINGEN, PLEETEN PRESENTEERBLADEN, KOFFIJ-KANNEN, Een MASSIEF ZILVEREN BOULOIR met keurig DRIJFWERK, Een Russisch BILLARD, LAMPEN, STOLPEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, aangemaakte WITTE VERF, PORCELEIN en gewone THEESERVIEZEN, Een WIT PORCELEIN EETSERVIES voor *zes* personen, VLAGGEDOEK, PERSENNINGDOEK, KINDERSPEELGOED gesorteerd, Een kist LUCIFERS, Holl. BIER, COGNAC, LIKEUR, ROODEWIJN, goed Holl. MEEL, enz.

(3553)

Op bovenstaande Vendutie

zal worden verkocht:

Een BENDIJ, TUIG, t'JAS zoo goed als nieuw.

[3579] B. VAN DER ZWAAN.

Op VENDUTIE van Donderdag 6 Augustus

ZAL WORDEN VERKOCHT:

ruim 400 picols STROOPSUIKER in zakken, PERSENNING ZEIL, VLAGGEDOEK, drie ANKERS en eenige ANKERKETTINGEN.

voorts:

Solide ijzeren LEDIKANTEN met en zonder bultzak, groote en kleine KASTEN, toko ROKKEN, nieuwe monsters TAFELS, VERFWAREN, een partijtje zeer goede TAFELWIJN, MEEL in vaten merk KORENSCHOOF, MANILLA TOUW, nieuw GORDIJNGOED, BATISTE ZAKDOEKEN, enz.

(3580) B. VAN DER ZWAAN.

Verkoop van Een schip

Op de e. k. VENDUTIE

van ondergeteekende zal worden verkocht de Ned. Ind. Schoener

Isaäk Charles,

gevoerd door Kapt. PARÉ,

liggende ter reede alhier. Dezen Schoener in Amerika gebouwd heeft al de vereischten om in de Ned. Ind. Archipel te varen, zijnde 140 TONNEN GROOT, heeft tien ruime hutten voor Passagiers en kunnende 130 PAARDEN laden.

[3505] B. VAN DER ZWAAN.

De Verkoop der schoener ISAAC CHARLES,

zal alsnu plaats hebben

Op Donderdag 6 Augustus

met dezelfs inventaris enz. zoo als dezelve is liggende ter reede, zijnde STAAND & LOOPEND WANT, ZEILEN en RONDHOUTEN, alles compleet.

(3578) B. VAN DER ZWAAN.

VENDUTIE

BIJ

GEBRs. PERRET & CO.

Op Vrijdag den 7den Augustus,

van

Diverse Commissie-Goederen.

(3556)

NOG ZAL WORDEN VERKOCHT

Eene partij DOLKEN.

[3581] GEBR. PERRET & CO.

DE GEANNONCEERDE VENDUTIE

van den ondergeteekende, breeder omschreven in dit blad van 24 Julij, zal plaats hebben op DINGSDAG en WOENSDAG

den 11den en 12den Augustus a. s.

Op deze Vendutie zal nog verkocht worden:

Een Draaibank compleet, een Mallejan zoo goed als nieuw, een Gamelan Pelok met prachtig uitgesneden en zwaar vergulde onder- en hang-stukken, een Revolver-Kanon met elf schoten (zijnde door deszelfs ouderdom een merkwaardig stuk, dat tot bewijs strekt, dat de Revolvers vóór de Amerikaansche uitvinding reeds bestonden), benevens eenige ijzeren en koperen Kanonnen, enz., enz.

Alles dagelijks voor een ieder te bezigtigen.

(3584) A. H. G. VAN ZANTEN.

Op een nader te bepalen dag

zal verkocht worden,

de Suikerfabriek Seroenie,

gelegen in de residentie Soerabaija.

De voorwaarden zullen in tijds worden bekend gemaakt.

(3425) MAC LENNAN qq.

VERTREK VAN SCHEPEN

Passage naar Amsterdam

wordt aangeboden met het Nederlandsche barkschip

Johannes Christiaan,

kapt. C. VAN HEEMSTEDE OBELT.

Dit schip biedt door deszelfs inrigting eene bijzonder schoone gelegenheid aan zoowel voor familien als enkele personen, vaart een' gepromoveerden Doctor en zal tegen het einde van Augustus de reis aanvaarden via SAMARANG en BATAVIA.

Adres den gezagvoerder in het Marine Hôtel.

De Agenten,

(3564) FRASER EATON & CO.

VOOR PASSAGIERS

NAAR

Nederland

wordt eene uitmuntende gelegenheid aangeboden per

HENDRIKA,

kapitein DE GROOT STIFFRY, vertrekkende medio Augustus van hier regtstreeks naar NEDERLAND.

Nadere informatien bij

De Agenten.

(3572) Mc LENNAN & CO.

VOOR PASSAGE

NAAR

NEDERLAND

wordt aangeboden het Nederl. ijzeren Barkschip

HENRIETTE GEERTRUIDA,

kapitein F. C. DE BOER, dit schip is voor den overvoer van passagiers zeer doelmatig ingerigt en vaart een bekwamen doktor.

Nadere informatien bij den gezagvoerder in het MARINE HOTEL en bij de agenten

(3465) B. J. VAN ECK & CO.

Alle hier ter plaatse aanwezige **Handelaren, Tokohouders Scheeps Leveranciers en Bouwmeesters, Industrieelen** enz. worden verzocht om duidelijke naamopgave der firma waaronder zij zich geves tigd hebben, zijnde eene juiste opgave daarvan benoodigd ter zamenstelling van het naamregister over 1864.

Intedienen aan het locaal der Handels-Vereeniging.

Namens die Vereeniging,

J. A. CARP.

(3568) *Secretaris.*

De ondergeteekende onderwijzer aan de Ambachtschool alhier, en geëxamineerd in de FRANSCHE, ENGELSCHE en HOOG DUITSCHE TALEN, de STEL en MEETKUNDE geeft les in bovengenoemde talen en wetenschappen en houdt school *des namiddags van 2 tot 5 ure.*

G. VAN DE WETERING Jz.

Adres: den Heer SPERHAKE *Grisseeschen weg.* (3565)

Photographisch Atelier

van

OLLAND & ZOON,

alle dagen geopend van 8 tot 12 uur.

GATOTTAN in het huis vroeger bewoond door den WelEd. Heer NOSSE (3488)

Onder nadere goedkeuring van het Gouvernement zullen op een later te bepalen dag bij inschrijving ten kantore van den Agent van de factorij der NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ alhier publiek worden verkocht:

De Huurregten van 2121 bouws woeste gronden gelegen in het district *Rogodjampi*, assistent residentie BANJOEWANGIE loopende tot *ultimo Mei* des jaars 1897, met de daarop staande gebouwen, loodsen enz. enz. en de aanwezige INVENTARIS.

Voor nadere inlichtingen vervoege men zich ten kantore van den agent voornoemd.

(3561)

De officier van Gezondheid 1 klasse W. HUBERS VAN ASSENRAAD, belast met de garnizoensdienst woont in de Chinesche kamp (Bongkaran) nabij het temporair Kampement te Semoet.

(3559)

RISICO'S

Tegen Brand en Zeegevaar,

worden aangenomen voor rekening van

Het Brand-Assurantie Genootschap.
De Zee-Assurantie Compagnie.
De tweede Zee-Assurantie Compagnie.
De Zee-Verzekering-Maatschappij „Batavia."

Ten Kantoor van

SOERABAYA B. KOPERSMIT & CO.
Julij 1863. (3441)

Wegens Vertrek

uit het PAKHUIS in het kantoor van de firma SCHIMMELPENNINCK & Co *in liq.* verplaatst in het locaal van den notaris H. J. HARTEVELT. (3550)

President en Directeuren der Javasche Bank, maken bekend, dat, van af 1 Augustus 1863 tot weder opzegging toe, bij het HOOFD-BUREAU te *Batavia* zoowel als bij de Agentschappen te *Samarang* en *Soerabaija* zal berekend worden.

VOOR DISCONTO'S JAARS VAN:

A. Particuliere Acceptatien.......... 8 Pct.
B. Wissel Brieven, (gezegelde) getrokken uit eenige plaats in Nederl. Indie, en aangeboden ter woonplaats van den betrokkene 7 „
C. Acceptatiën der vendukantoren te Batavia, Samarang en Soerabaija............. 5 „
D. Acceptatiën der vendukantoren in de binnenlanden van Java... 5 „ (Met bijberekening van 3/4 pct. over het bedrag der acceptatie, voor provisie van incasseeren en rente verlies bij den retour-wissel.)
E. Acceptatiën der vendukantoren op Madura en de Buitenbezittingen. 5 „ (Met bijberekening van 1 pct. over het bedrag der acceptatie, voor provisie van incasseeren en rente verlies bij den retour-wissel.)

VOOR RENTE 'S JAARS OP:

F. Beleeningen van Specie.......... 5 „
G. Beleeningen van KOPER, TIN en LOOD.......... 6 „ (Waarvan ter bepaling der waarde, die van de ruwe grondstof wordt aangenomen.)
H. Beleeningen van goederen en effecten.......... 7 „

President en Directeuren voornoemd,

C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM.

President.

G. HOEVEN,

(3577) *Secretaris*

Phoenix Fire Office.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **WOON- en PAKHUIZEN, MEUBELEN, KOOPMANSGOEDEREN, enz.,** zoomede op **SUIKER-, KOFFIJ- en THEE-ETABLISSEMENTEN,** tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van **Steen** met **Pannen** gedekt, gelegen in de steden, zoomede op goederen in dezelve. . . . 1%, 's jaar

Op gebouwen van **Steen** met **Pannen** gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . . . ¼%, 's jaar

Suiker- en Koffij-Etablissementen,

Gebouwen van **Steen** met **Pannen** gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig . . . . ¾%, 's jaar

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1%, 's jaar

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1½%, 's jaar

Op Schepen, liggende op Reeden. 1%, 's jaar

E. MOORMANN & Co; *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co; te *Samarang.*
P. KEAVEL & Co; te *Soerabaija.*

(3151)

Wegens uitverkoop tegen billijke

prijzen à Contant

te verkrijgen.

WITTE SATIJN, ROSE SATIJN, ZWARTE SATIJN, WITTE TARLATAN, BLAAUWE TARLATAN, ROSE TARLATAN, PAILLE, ZWART MOIRÉE, WIT MOIRÉE, ZWARTE ZIJDE, WITTE VOERING ZIJDE, ROSE VOERING, GROENE VOERING, ROODE VOERING, BARÉGES, WIT MOUSSELINE, ZWART MOUSSELINE, WITTE BLONDEN, ZWARTE BLONDEN, DAMES ZIJDE HOEDEN, DAMES RONDE HOEDEN, BLOEMEN, BRUIDSLUIJERS, WITTE effen en gebl. TULE, ZWARTE effen en gebl. TULE, COIFFURES, HAARNETTEN, CRINOLINES met 40 VEREN, GARNITURES voor JAPONNEN, ZIJDEN LINTEN, FLUWEELEN LINTEN, BATISTEN ZAKDOEKEN, GEBORD. ZAKDOEKEN, GEBORD. STROOKEN, ENTREDEUX, DAMES KOUSEN, HEEREN KOUSEN, KINDER KOUSEN, HEEREN SOKKEN, HEEREN WOLLEN ONDERBROEKEN, HEEREN WOLLEN ONDERHEMDEN, DAMES WOLLEN ONDERHEMDEN, WOL, ESTRAMIEN, KRAAGJES, ZIJDE HANDSCHOENEN, GLACE HANDSCHOENEN, SPEELGOED, BORDUURZIJDE, PATRONEN enz. enz.

(3271) bij M. KOOSE.

Hotel des Pays Bas.

Verders nog voorhanden.

Europesche steenen POTTEN en PANNEN ZEEMLEDER en SPONSEN, VINGERGLAZEN. Groote KOPPEN en SCHOTELS.

NORTHERN

Insurance Company.

gevestigd te LONDON.

Brand- en Levensverzekering.

De ondergeteekenden, agenten, gaan steeds voort met het **sluiten van Polissen en Assurantie,** op de meest billijke en voordeelige voorwaarden, op WOONHUIZEN met het daarin aanwezige AMEUBLEMENT, PAKHUIZEN-GOEDEREN, KOFFIJ-, THEE- en SUIKER-ETABLISSEMENTEN.

(1749) B. J. VAN ECK & CO.

De ondergeteekenden agenten voor de

Oost Indische Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij,

zijn gemagtigd om voor rekening dier Maatschappij **direct** te verzekeren egen Zee- en brandrisicos,

(1398) J. F van LEEUWEN & Co.

Etablissement Groedo.

HOUTSTOOMZAAGMOLEN

(1964) ZWARTHUIS & CO

Een Makassaarsch RIJPAARD (schimmel) hoog ruim 4 voet, onlangs van Makassar aangebragt.

Ten bevragen bij de uitgevers dezer.

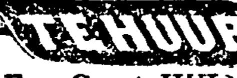
(3570)

EEN ERF met het daarop staande in de aanbouw zijnde HUIS en BIJGEBOUWEN, gelegen in de kampong DENOJO, benevens de aldaar aanwezige materialen.

Te bevragen bij den uitgever dezes.

[3563]

Een Groot HUIS, gelegen te PETJANTIAN, aan de Oostzijde, te bevragen bij de eigenaar

(3560) NJO LIAN TJAU.

Pas Ontvangen

Bij den Chinees

HO KAU

TE KEMBANG DJEPOON.

als:

COGNAC No. 1 en No 2. HAANTJES BIER RENDORP, HAANTJES BIER BROEKSMIT, LANS BIER, Hollandsch BIER, groen merk, DRY MADERA, ROODE WIJN B. v. LEEUWEN, MEDOC, CHERY CORDIAL, CHAMPAGNE, RHIJNWIJN, PORTWIJN, GENEVER **VH** DITO **VDWC.** en DITO **JFB.** AZIJN, SLAOLIE, CASTOR OLIE, EAU DE COLOGNE merk **H & S.** HAMMEN, PÉTIT POIS, SARDIJNTJES, MANILA SIGAREN, GELEI verschillende soorten, SAUCIJS de BOLOGNE, PEPERMUNT, BESCHUIT, KOUZEN groot en klein, ZAKDOEKEN in soorten, SPIEGELS, TOILET, STOLPEN, onder en boven BALLONS, STAANDE LAMPEN, WASCH TAFELS, PISPOTTEN, JAPANSCHE WATERKRUIKEN, SERVIESEN, DRANKZETJES, THEE SERVIESEN in soorten, WAGEN LANTARENS en GLASWERKEN, GLASPANNEN, WATERGLAZEN, CHAMPAGNE GLAZEN, BOTER POT, BITTER GLAZEN, LAMPDEKSELS, MOSTARD, AGATEN, PIJPEN, VUURSLAGEN, KETELS Groot en klein, PANNEN, SARONG BATIK en PLEKAT enz. JAPANSCHE SOYA, KAASDEKSELS, DASSEN in soorten, SIGARENKOKERS, BORSTELS in soorten, PARASOLS, LEPELS en VORKEN, JAPANSCHE PRESENTEERBLADEN, BLIKWERKEN, ROSKAMMEN, VERF in soorten, ESTRAMIEN, SPERMACETIE KAARZEN in soorten, AMANDELS, ZEEGEWAS, FRANJES, THEE BOENPJ, HOEDEN in soorten, SAJET, SAJET KOUZEN, SPEELKAARTEN met VERGULDE RANDEN, NAAIDOOZEN, ZEEP, VANILLE, KAAS, BOTER, FLUWEEL, ZIJDE STOFFEN, ZIJDEN LINT, PAARDEN KETTINGS, CRINOLINES in soorten, GLASBORDEN, MESKASTEN, ZWEEPEN in soorten, REGEN SCHOENEN in soorten.

(3552)

PUIKE

Manilla Sigaren No. 2.

1861

CORTADOS.

à Contant af *f* 63.— per 1000.

(3562) LE ROY & CO.

Wissels op Nederland

bij

(3566) C. H. DE BRUIJN & CO.

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Huidziekten, uitslag in kinderen, gesprongene ooren, likdoorns en alle verhardingen der huid worden gekoeld, verligt en genezen door deze onvergelijkelijke Zalf. De beet der mosquito, en de prikkeling veroorzaakt door vele insekten in dit eiland en de geheele verzengde luchtstreek, worden dadelijk verdreven door deze onschatbare zalf. In alle kinderlijke kwalen, van de geringste krabbing af aan, tot aan de ingewortelde schurft op het hoofd, kan de minne zeker zijn een veilig en zeker tegengift te vinden in dit heilzaam middel. Iedereen die negers bezit behoort immer eene voorraad gereed te hebben, der zelver onmiddelijke aanwending keert het lijden af, en bespaart den eigenaar verlies van tijd en arbeid. De Pillen bevorderen in hoogen grond de uitwerking der Zalf.

ZITDAGEN

DER

SPAARBANK TE SOERABAYA

IN DE MAAND AUGUSTUS.

Dingsdag den 4den,
id. „ 18 „ (3575)

BENOEMINGEN, BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT.

Van den 29sten Julij no. 60.

Bij Koninklijk besluit van 1 April 1863, no. 96, is de met verlof in Nederland aanwezige ingenieur der eerste klasse voor het vak van scheepbouw in Nederlandsch-Indie K. F. C. Portengen, op verzoek, eervol uit 's lands dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Bij Koninklijk besluit van den 10den Mei 1863, no. 59, is de met verlof in Nederland teruggekeerde intendant der tweede klasse bij de militaire administratie in Nederlandsch-Indie C. Vemer, op verzoek, eervol uit Zr. Ms. militaire dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de kommies op het kantoor van den adsistent-resident van Sintang (Wester afdeeling van Borneo) Ph. M. Leidelmeijer.

BENOEMD:

Tot kommies op het kantoor van den adsistent-resident van Sintang (Wester-afdeeling Borneo) de eerste klerk ter algemeene secretarie, L. F. de Liser de Morsain.

Tot derden kommies op het residentie-kantoor te Pontianak, (Wester-afdeeling van Borneo), de eerste klerk op dat kantoor, J. H. Döhne.

GESTELD:

Ter beschikking van den algemeenen secretaris, de ambtenaar der eerste klasse, mr. H. J. Canter Visscher.

VERGUND:
De uitoefening van het beroep van landmeter aan J. F. W. Wessels, kontroleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures.

GOEDGEKEURD:
Dat door den Directeur der Kultures,
BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES
IS GEPLAATST:
In de residentie Bantam, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde kontroleur der tweede klasse mr. W. B. Bergsma.

Militair Departement.

VERLEEND:
Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan de eerste luitenants der infanterie A. Bardok en J. J. H. de Bode.
GESTELD:
Op non-activiteit, de tweede luitenant der infanterie, H. J. C. Paardekooper.

BIJ DEN BARISAN TE SUMANAP.
Bij den Grooten Staf.
ONTSLAGEN:
Eervol, de luitenant-kolonel Kiai Mas Hiedja Astra en de kapitein-adjudant Mas Adi Soera.
BENOEMD:
Tot kapitein-adjudant, de kapitein radhen Ario Soedipa Koesoemo.
Bij het Bataillon Infanterie.
ONTSLAGEN:
Eervol, de eerste luitenant Mas Soera Troena.
BEVORDERD:
Tot kapitein, de eerste luitenants radhen Soero Widjojo en radhen Ario Prawiro Adi Ningrat.
BENOEMD:
Tot tweede luitenants, de kadetten Kiai Djaieng Logo, Singa Prawiro alias Hadji en Kiai Tjitra Djaja.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.
GEPLAATST:
Bij het bureau van den chef over de geneeskundige dienst, de dirigerend officier van gezondheid der tweede klasse J. G. X. Broekmeijer, van de expeditionaire geneeskundige dienst in de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo.
OVERGEPLAATST:
Bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van gezondheid der eerste klasse A. H. Thepass, van het garnizoen te Weltevreden.
Bij het garnizoen te Weltevreden, de officier van gezondheid der eerste klasse E. W. A. Ludeking, van de geneeskundige dienst in de Molluksche-Eilanden.
Bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der eerste klasse C. F. A. Schneider, van de geneeskundige dienst op Banka.
Bij het reconvalescenten-gestigt te Malang, de officier van gezondheid der tweede klasse P. G. Neeb, van het groot militair hospitaal te Soerabaija.
Bij het groot militaire hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der tweede klasse L. O. de Visser, van de geneeskundige dienst op Celebes en onderhoorigheden.
Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Kediri, de officier van gezondheid der tweede klasse W. L. Terne van der Heul, van de civiele en militaire geneeskundige dienst te Patjitan.
Bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van gezondheid der tweede klasse G. A. Raland, van de civiele en militaire geneeskundige dienst te Kediri.
Bij de geneeskundige dienst in de Molluksche eilanden, de officier van gezondheid der derde klasse H. J. van der Weide.
Bij de geneeskundige dienst op Celebes en onderhoorigheden, de officier van gezondheid der derde klasse N. P. van der Stok; beiden van het groot militair hospitaal te Soerabaija.

NEDERLANDSCH-INDIE

SOERABAYA 1 Augustus 1863.

Mailtelegram.

Door de tweede kamer der Staten generaal is het ontwerp voor de spoorweg concessie der Heeren Poolman c. s. voorwaardelijk aangenomen met 54 tegen 13 stemmen.
In Frankrijk heeft eene ministeriele wijziging plaats gehad.
De keizer Napoleon heeft op nieuw eene interventie in Amerika voorgesteld.
De koning Leopold van Belgie heeft als scheidsregter tusschen Engeland en Brazilie uitspraak gedaan ten voordeele van Brazilie.
De Russen zijn door de Polen bij Biala geslagen.
De heer T. J. Stieltjes ontslagen als adviseur bij het departement van kolonien, belast met eene zending naar Nederlandsch-Indie in het belang van het transportwezen op Java.
De Telegraaf tusschen Bergazi en Alexandrie is defect.

Handelsberigten.

KOOFFIJ, 9/m. balen *Java* verkocht 44½ à 46.
SUIKER, ƒ 3.— à ƒ 2.50 lager dan Meiveiling, 7/m. krandjangs werden 15 Julij publiek verkocht.
RIJST, 18/m balen *Necransie* ƒ 6½ verkocht, wit tot mooi wit *Java* ƒ 11 à ƒ 13½ en *tafelrijst* ƒ 16 à ƒ 17.
TABAK, 8/m balen *Malang* verkocht, oude ƒ 29½ en nieuwe 30 cts.
TIN, 11900 blokken, à 76 verkocht.
GOM ELASTIEK, ƒ 102.— à ƒ 103.—

Liverpool 29 Junij.
SUIKER, nº. 10, 21 à 21/6.
JAVA KOFFIJ, 78 à 78/6.

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. stooms. *Kon. der Nederlanden*, kapt. E. Lewis, van Batavia: De heeren Doijer, en echtg. Wijnen, Keunen en echtg. van Leeuwen, van Delden, Muller, la Gordt Dilie, Meijn, en mevr. Hill en 4 kinderen, mevr. Kroon, mevr. Muller, en 6 kinderen mej. Symons, Z. M. troepen en bannelingen.

Marine-hotel.
De heeren A. L. Thierens, van Kerkwijk en van Nooten, van Zr. Ms. stoomschip *Etna*, Mehlbaum en familie, van Modjokerto

Hotel des Pays Bas
De heeren La Gordt Dielié, Wierickx en K. K. D. Bruining, van Batavia, J. R. Smit, van Pangkal Pinang en D. D. Ouwehand, van Tagal.
In het commensalenhuis van den heer Ameln.
De heer J. Reeders en Mejufr. M. A. Bruifer.

Telegram.

JAVASCHE COURANT,
van den 1sten Augustus 1863.
VERGUND:
De uitoefening van het beroep van Landmeter aan P. van Dijk.
GEPLAATST:
Ter Westkust van Borneo de officier van Gezondheid F. de Boer.
Bij het 10e. Batt. de Kapt. der Inf. O. A. Koocken.
Bij het 14e. Batt. de 1e. Luit. J. H van Dobben.
Bij het 16e. de Luitenant Arnoldij.
Bij het Garnizoens-Batt. te Palembang de Luitenants Schneider en Wilkens; allen onlangs uit Nederland aangekomen.
Sam. Adv.-Blad.

— Toen in het jaar 1857 de prijs van de pikol Suiker tot ƒ 21,— steeg, had iedereen den mond vol van de groote winsten door de Suiker Contractanten genoten. In de laatste paar jaren hoort men niet van die winsten, boeken der geldschieters wijzen onverbiddelijk het vermeerderd debet van vele Suiker zaken aan.
De fortuin begunstigt en laatsten tijd meer de Koffijplanters en leveren dit jaar verscheidene Koffijlanden winsten op, veel aanzienlijker dan eenige Suikerfabriek tegenwoordig kon afwerpen, hoewel de inlegkapitalen der Koffijlanden veel minder zijn.
De Koffijonderneming Baros, Tampir, Gegermoyo toebehoorende aan de Heeren D., D'A. en H. maakt onder anderen een product van 10,500 pik. Koffij en zal vermoedelijk een winst afwerpen van ruim ƒ 325 000, terwijl de onderneming Tarik, toebehoorende aan de Heeren D. en C. twee jaar achtereenvolgens 5500 pik. Koffij opbragt.
De totale Koffijproductie van de Residentie Solo met inbegrip van de Koffij van den Prins Mangkoe Negoro (25.000 pik), stijgt dit jaar bijkans tot 100,000 pik.
Van de Suikeroogst valt in deze Residentie nog niets zekers te zeggen. — de vooruitzigten zijn echter gunstig en zal het Suikerproduct waarschijnlijk meer bedragen dan 90,000 pikols.
Het valt niet moeijelijk te berekenen hoeveel uitgaande regten het Gouvernement trekt van de Koffij, Suiker, Indigo en Tabak uit het Solosche; zouden die niet bijna voldoende zijn om de rente te dekken van het kapitaal van den spoorweg naar de Vorstenlanden?
(B. H. Blad.)

MAGELANG. Volgens berigten van deze is in de laatste dagen de Merapi sterk aan het werken en stijgt uit den krater eene zware rookkolom op. Van tijd tot tijd hebben er aschregens plaats, die zelfs tot op de hoofdplaats worden waargenomen, en is het onderaardsch gedruisch vooral des nachts zeer hevig.
Op den 27sten dezer werd de berg beklommen door den Regent van Magelang en den Controleur LEVYSSOHN NORMAN, vergezeld van de Heeren CAMPHUIS, BOUSQUET en Mr. SCHNEITHER.
Het gezelschap besteeg den berg tot ongeveer 4500 à 5000 voet hoogte; aldaar waren duidelijk zware aschregens gevallen want in weerwil der vele regens van de laatste dagen, lag de asch op verschillende plaatsen nog ter dikte van ½ duim. Alles in den omtrek was met asch bedekt en had daardoor een doodsch aanzien.
Het onderaardsch gedruisch was daar ter plaatse duidelijk waar te nemen even als de rookkolom, die met geweld en dikwijls met vlammen vergezeld uit den krater opsteeg. Ook was op korten afstand de lava-stroom zigtbaar.
Een zware opkomende aschregen belette het gezelschap den berg nog hooger te bestijgen.
Volgens de verklaring van vele Inlanders, die sinds jaren op de hellingen wonen, heeft zich aan de Oostzijde, ten Zuiden van den vroegeren krater een nieuwe gevormd.
(Sam. Adv. Blad.)

In de Bataviasche dagbladen komt een rekwest voor van den adviseur T. J. STIELTJES.
Indien dit rekwest wezenlijk door dien heer aan de 2de kamer der Staten Generaal is ingediend, dan verdient het alle bewondering door zijn kortheid, zijn verwaanden stijl, en zijn doel. Ik herhaal het indien het wezenlijk door dien heer is ingediend, want, dan schijnt de heer STIELTJES vergeten te zijn, dat hij adviseur van het ministerie van koloniën is, en geenszins van de 2de kamer. ZEd. zegt belast te zijn met een onderzoek naar het transportwezen op Java. Ik geloof dat ZEd. nog lang kan onderzoeken of zoeken naar dat transportwezen, al neemt ZEd. de lantaarn van Diogenes mede. ZE. heeft nu ruim twee jaren onderzocht, en gezocht en zal moeten bekomen dat er geen transportwezen op Java bestaat. De minister van koloniën heeft dus in 1860 zeer goed geweten (toen er sprake was, den heer STIELTJES als lid der 2de kamer te kiezen) dat *naar* een transportwezen op Java lang kon gezocht worden, en men dan nog niets zoude vinden. Een onderzoek naar iets dat niet te vinden is, wordt zeer moeijelijk zoo al niet onmogelijk, terwijl hij niet genoeg beloond of gesalarieërd kan worden die zich met zulk een onderzoek durft te belasten.
Als de adviseur even als de ongeloovige THOMAS zien moet om te gelooven, dat er een *transport iets* op Java bestaat, dan zal ZEd. nog lang zijn salaris genieten, want de adviseur doet zijn best door rekwesten en enz. enz. enz. elk transportwezen op Java tegen te gaan maar: Charité bien ordonnée commence par soi même.
Samarang zal niet achterblijven den (in het belang van dat transportwezen:) zoo goed adviserenden adviseur een blijk van belangstelling te geven.
De heer STIELTJES verwacht van de 2de kamer der St. Gl. dat zij geene beslissing zal nemen, omtrent de Spoorweg concessie der heeren POOLMAN c. s. dan na *aandachtige* beschouwing der plannen enz. enz. enz. waarop de concessie vermoedelijk gegrond is. De heer adviseur verwacht niet alleen beschouwing van zijne dienstwillige dienaren en Edel mogende heeren, maar daarenboven eene *aandachtige* beschouwing, — het is eene *Groene* of *Stormige* beschouwing — en wanneer dat niet geschiedt, dan adviseert de adviseur niet meer aan hun Edelmogende, maar alleen aan den minister van koloniën want van dien Minister heeft hij zijn karig salaris: in het zweet zijns aangezigts verdiend.
Nog verwacht ZEd. (de adviseur) dat Zijne rapporten enz. dd. Decf 1862 en April 1863 ook aandachtig zullen beschouwd worden, hetgene een aardig werkje (naar de volume te rekenen) zal wezen. Ik *verwacht* de 2de kamer verstandiger welke de verwachtingen van den adviseur zal beantwoorden, door het rekwest ter griffie te deponeren.
Ik houd vol dat het rekwest slechts een verdichtsel is. Velen zullen mij de parodie op het antwoord van klaasje aan Pietje omtrent den zwarten man nazeggen:

Die aan zulk rekwest gelooft,
Is van zijn verstand beroofd.

Mogt het later blijken dat dit rekwest werkelijk den Edelmogende Heeren door den adviseur is aangeboden, laat dan Samarang, Soerakarta en Djokjokarta toonen dat hunne dankbaarheid geene palen kent. Dat zij een ruiterstandbeeld van den adviseur op den top der Merbaboe doen verrijzen, met het opschrift: *Avisons*
waar onder met Gulden letters prijkt:

Charité bien ordonnée
Commence par Soi même.

dan kunnen Samarang, Soerakarta en Djokjokarta, bij het verrijzen der zon, op den *top*, den *kop* van het standbeeld van den adviseur beschouwen.

Waren de handel van Samarang en de Industrieelen in de Vorstenlanden aan den Heer T. J. STIELTJES voor de onbegrijpelijke diensten door hem aan den Spoorweg van Samarang naar de Vorstenlanden bewezen en voor de onbetwistbare verbeteringen (?) door hem gedurende zijn kortstondig verblijf in Indie aan de transportmiddelen aangebragt, wij hadden ons nimmer durven vleijen dat hij de kroon op zijne werken zoude zetten, door het indienen van zijn rekest aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gedateerd den 29sten April 1863.
Innig wordt het dan ook betreurd dat de Heer STIELTJES deze gewesten, alwaar hij op den ingeslagen weg voortgaande nog zooveel nuttigs had kunnen tot stand brengen, welligt voor immer gaat verlaten; — men hoopt echter dat hij bij zijn vertrek deze stad niet ongemerkt zal doortrekken maar daarvan in tijds kennis zal geven, daar bij eenige dankbare ingezetenen van Samarang het plan bestaat om op den plechtige dag waarop de Heer STIELTJES Samarang met zijne tegenwoordigheid zal opluisteren hem door eene welverdiende hulde te bewijzen hoe hoog men hier waardeert zijne onvermoeide pogingen om de wet der Spoorweg-garantie met algemeene stemmen in de kamers te doen aannemen.
(Sam. Ct.)

NEDERLAND.

— Terwijl thans de Europeesche diplomatie in twee kampen is verdeeld, waarbij aan de eene zijde Frankrijk, Engeland en Oostenrijk, van de andere zijde Rusland en Pruissen staan, verdient het herinnerd te worden, dat ook in 1815 gelijke verhouding bestond tusschen de groote mogendheden, tusschen Frankrijk, Oostenrijk en Engeland, respectievelijk vertegenwoordigd door Talleyrand, Metternich en Castlereagh, werd te Weenen een geheim verbond gesloten tegen Rusland en Pruissen. Bij dat verbond werd zelfs het geval van een oorlog tusschen de beide partijen voorzien. Het gold toen de aanmatigingen van Rusland en Pruissen te keer te gaan.
Tevens verdient het opmerking, dat ook toen Nederland werd uitgenoodigd zich bij de Fransch Engelsch Oostenrijksche coalitie te voegen, aan welke uitnoodiging onze toenmalige regering voldeed. De acte van toetreding tot het geheim verbond, waarbij Willem I. o. a. op zich nam om in geval van oorlog 40,000 man te leveren, werd van onze zijde geteekend door de heeren van Spaen, von Gagern en van der Capellen.

FRANKRIJK.

PARIJS, Heden 26 Mei. — De *Constitutionnel* bevat een artikel van den heer Paulin Limayrac, waarin het volgende wordt gezegd: „De kuiperijen der mannen van de oude partijen zullen aan de thans nog bestaande dubbelzinnigheid een einde maken. Tot nu toe bedreigden zij door hunne geheime, onzigbare intrigues de regering, en door hunne oude betrekkingen drongen zij in het bestuur en vervalschten zij het beginsel der regering Mannen van een anderen politieken geest, die in vele ambtsbetrekkingen waren binnengedrongen, door een leugenachtigen schijn van verknochtheid aan te nemen; mannen, die het vergift van ouden invloed in de beste zaken bragten en deze daardoor bedierven, — zij stelden de bedoelingen eener krachtige populaire regering die bezield was met ijver en wilskracht, die alle klassen des volks beminde, welke haar het eerst hebben toegejuicht, in een verkeerd daglicht. Men verwonderde zich dat een bij de regering openlijk bekende vijand zoo veel invloed op de administratie heeft kunnen uitoefenen. Gode zij dank, zal aan dit alles een einde komen. Valsche vrienden, valsche verknochtheid, valsche diensten zullen worden ontmaskerd. Geplaatst tegenover hare verklaarde vijanden, zal de regering ontheven zijn van alle belemmeringen. De geest der keizerlijke regering zal in kracht toenemen, terwijl de geest der intrigue zal worden vernietigd".
TURIJN, 26 Mei. — Ten gevolge der huiszoeking bij den Oostenrijkschen consul te Valona zijn wapenen in beslag genomen, welke moesten dienen voor eene expeditie van roovers uit Albanie in de zuidelijke provincien. De *Opinione* verzekert, dat deze expeditie te Rome was afgesproken tusschen generaal Bosco en twee Albanezen, waarvan een te Messina is gearresteerd. Laatstgenoemden verboden zich om 500 man te wapenen en naar het Napelsche grondgebied te doen oprukken. Bij bedoelde huiszoeking werd veel buskruid in beslag genomen, alsmede 405 geweren, 300 pistolen en 780 dolken.

DUITSCHLAND.

— Men schrijft uit Munchen, dat den dag na de onthulling van het monument voor Schiller aldaar, ten huize van de 82jarige Sophie Schröder, de eenige nog levende actrice, die nog tijdens het leven van den grooten dichter aan de opvoering der door hem geschreven tooneelstukken medewerkte, eene zeer eigenaardige hulde aan diens nagedachtenis werd gebragt welke door de grijze kunstenares was ingerigt en door de eenig overgebleven dochter van den dichter, de barones von Gleichen Russwurm, werd bijgewoond. Mw. Sophie Schröder had in haar salon het borstbeeld van den onsterfelijken dichter met een fraaijen lauwerkrans bekroond en door al de kransen omringd, die haar in hare langdurige kunstenaars-loopbaan waren vereerd, en op den oogenblik dat de barones de zaal werd binnengeleid, begon de grijze actrice met hare nog altijd krachtvolle stem Schillers lied van de Klok voor te dragen. Alle aanwezigen gevoelden zich door dit kleine huiselijk feest diep bewogen.

Tweede kamer der staten Generaal
Debatten over het consignatiestelsel van Java producten,
(Eerste vervolg.)

De heer **Fransen van de Putte,** *Minister van Kolonien:* In de zitting, ik meen van

eergisteren, is door den geachten afgevaardigde uit Zwolle aan de Regering gevraagd, om de toen besproken besluiten over de koffij van 1836 en 1854 over te leggen. Er bestaat bij de Regering volstrekt geen bezwaar tegen, dat die besluiten worden overgelegd en gedrukt. In een derzelve komt eene phrase voor die aan duidelijkheid te wenschen overlaat. Ik heb echter gemeend haar niet te moeten veranderen, maar het stuk, zoo als het is, te moeten laten voor rekening van den schrijver of den redacteur.

De voorzitter: Ik stel der Vergadering voor, om die stukken, als vervolg op de bijlagen tot deze begrooting behoorende, te doen drukken en aan de leden ronddeelen.

De heer **Mijer:** Ik heb alleen het woord gevraagd, Mijnheer de Voorzitter, om den Minister van Kolonien mijn dank te betuigen.

Het voorstel van den Voorzitter wordt alsnu zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De heer **Hoffmann:** Mijnheer de Voorzitter, nadat ik bij de algemeene beschouwingen rekenschap had gegeven mijner uit te brengen stem over dit ontwerp, had ik mij gevleid, daar mijn stelsel op koloniaal gebied aan de kamer bekend is, verder het stilzwijgen te zullen kunnen bewaren; maar de rede, gisteren van den afgevaardigde uit Rotterdam gehoord, dwingt mij ook een woord over deze 12de paragraaph in 't midden te brengen. Ik weet niet wat mij meer verbaasd heeft, de inhoud van die rede, of de gedachte dat die kwam van een afgevaardigde uit de tweede koopstad van ons land. De spreker is begonnen te zeggen dat zijn stelsel èn bij enkelen in den handel èn bij velen in deze kamer welligt tegenspraak zou ontmoeten: ik geloof dat hij zich daarin niet vergist.

Indien ik dien spreker wel heb verstaan, dan komt zijn stelsel hierop neder: 't consignatiestelsel heeft wel goede vruchten gedragen, maar het doel daarvan is bereikt; 't is niet meer van onzen tijd, — 't stond in verband met het cultuurstelsel; men wilde den overvoer met Nederlandsche schepen doen plaats hebben en heeft daarvoor onze handelsvloot doen ontstaan. Zeer wijsselijk heeft men nu die bescherming aan de scheepvaart onttrokken want de reederijen behoeven die niet meer, enkele steunen nog op die bevrachtingen der Handel maatschappij, maar andere steunen nu op eigen krachten en met succes! Het consignatiestelsel was voor het Gouvernement nadeelig, want het moest betalen vracht, assurantie, pakhuishuur, courtage, arbeidsloon, commissie (ik meen ook het indroogen) en wat niet al, als of particulieren dat alles voor niet hadden of bij den inkoop niet berekenden, en bij verkoop in Indie had het dadelijk geld. Voor den handel was dat stelsel niet meer noodig, die was nu mondig en kon zijne zaken wel zelf doen; men moest dus in Indie veel meer verkoopen; dat zou voor onzen handel voordeeliger zijn, en onze markt hier zou er niet bij lijden; het was wel moeijelijk op te maken wat daar of hier voordeeliger was, maar zeker was het altijd beter, zoo al niet de koffij, althans de suiker te verkoopen.

Het is onmogelijk, Mijnheer de Voorzitter, die rede zoo ter loops aangehoord en hier en daar welligt verkeerd begrepen, stuk voor stuk te refuteren; ik betreur dus zeer die nog niet in het *Bijblad* voor mij te hebben: ik twijfel geen oogenblik aan de kunde door dien spreker in den grooten handel, zoowel als in de scheepsreederij opgedaan, en ben dus beschroomd mijne geringe ervaring daarin over te stellen, maar ik geloof toch dat menig handelaar, commissionair of reeder het met mij meer dan met dien spreker eens zal zijn, ik bedoel hier Nederlanders, geen vreemden. Maar hier is geen sprake van een of ander particulier, maar van het algemeen belang, en is het uit dat oogpunt dat ik het in deze paragraaph voorkomende beschouw en die beschouwing toets aan die van meer ervarenen dan ik; want ofschoon tijdens het stelsel van bezuiniging door vereenvoudiging ook onze eed vereenvoudigd is, en wij niet meer zweren de algemeene en bijzondere belangen met alle onze krachten te zullen bevorderen, geloof ik toch dat het nog een onzer voorname pligten is voor de algemeene welvaart te zorgen. „De nationale welvaart„, zegt van Hogendorp, „is de grondslag van een goed finantiewezen; zonder dezelve kunnen de finantien nooit bloeijen, met dezelve zijn verwarde finantien altijd te redden. Dezelve te scheppen is schier onmogelijk, dezelve te vermeerderen is altijd moeijelijk, dezelve te bederven is maar al te gemakkelijk.„

Is de scheepvaart met nationale schepen van onze Oost-Indische bezittingen, en daarmede verwante scheepsbouw, die van Hogendorp noemde *eene toevoeging van twintig onderscheidene fabrieken*, van die welvaart niet een voorname tak? Men vergelijke eens den tegenwoordigen toestand onzer werven met die van een tiental jaren geleden, waardoor ontstaat dat verschil? Voor een groot deel door de vreemde concurrentie in onze Oost-Indische bezittingen sedert 1850, en hoe deze Minister daarover denkt, blijkt uit de toelichting voor vrijen invoer van grondstoffen in Nederlandsch Indie. Daar staat, *bescherming der Nederlandsche vlag meende de Regering in dit ontwerp zonder eenig bezwaar te mogen prijs geven.*

En nu die verkoopen van producten in Indie. Daarover stapt de Minister in de Memorie van Antwoord nog al luchtig heen. Koffij en suiker, zegt van Hogendorp, maken den grondslag uit van den handel in koloniale goederen, en de koloniale goederen zijn een der takken van dien algemeenen handel, wiens behoud voor ons van het hoogste belang is. Dat is vooral op Oost-Indie van toepassing, dat de producten van Onze West-Indische kolonien naar hier komen, is omdat of de eigenaren der plantages òf de hypotheekhouders hier gevestigd zijn, maar dat is met Java 't geval niet; men kan dus zonder gevaar daar niet zoo vrijgevig zijn als in de West.

De stelling van dezen Minister gaat, wat die verkoopen betreft, veel verder dan zijne voorgangers: hij acht zich daarin geheel vrij, behalve de dekking van het voorschot der Handelmaatschappij van *f* 10 millioen. In 1860 bragten de gouvernementsproducten hier 50 millioen op, toen noemde men als grens het Indisch tekort, nu schijnt er bijna geen grens meer te zijn. Zoo gaat het als men eens op een hellend vlak is.

De producten in Indie verkocht, zijn dan geen gouvernements producten meer en kunnen ook in vreemde schepen worden verladen even als die ter vrije beschikking; dat daarvan een ruim gebruik wordt gemaakt sedert onze scheepvaartwet, bewijst de statistiek. Daaruit zien wij toch dat terwijl de inklaring van beladen vreemde schepen van 1848 tot 1850, dus vóór de invoering der scheepvaartwetten, was 9 schepen, dit gaandeweg is toegenomen, zoodat dat getal van 1851 tot 1853 was 37, van 1854 tot 1856 55, van 1857 tot 1859 66 en in 1860 en 1861 reeds 57. Het zal wel van zelf spreken dat in gelijke verhouding de bevrachting van Nederlandsche schepen wordt tegengehouden.

Dat te groote vrijgevigheid in het handelstelsel voor onze Oost-Indische bezittingen gevaarlijk kon zijn, hebben onze onderhandelaren bij het tractaat van 1824 met Engeland wel ingezien.

Art. 2 van het tractaat regelt de regten van vlag zoowel als van goederen, te heffen wederkeerig op gelijken voet zoowel in onze als in de Engelsche Oost-Indische bezittingen; maar gesteld nu Engeland was bereid zijne differentiele regten geheel op te heffen mits ook wij dat deden, wat zullen wij daarbij winnen, wat verliezen? Zullen wij dan met onze manufacturen in Bengalen kunnen concurreren, terwijl wij het op Java met een differentieel regt niet kunnen? Zal de toevoer van Engelands manufacturen naar onze Indische havens dan niet nog veel grooter worden dan thans, en elke uitreis van een daarmede beladen Engelsch schip die van een Nederlandsch vervangen? En de retouren, die gaan dan natuurlijk daarheen van waar de invoeren komen. Aanvankelijk zal wanneer nog Nederlandsche schepen daar zijn die lading hebben *moeten*, daarvoor worden gekampt en de prijzen opgedreven en bij t'huiskomst verlies geven, doch dat verlies is voor hen die op de uitvracht winnen, slechts winstderving, voor den ander zuiver verlies dat hem dwingt den strijd op te geven; en dan? Dan zal de invoerder of importeur meester van de markt zijn en besteden prijzen die hij zelf bepalen zal en die hem met zijne schepen, welke reeds vracht derwaarts verdienen, in staat stellen de geheele wereld en ook ons de producten onzer eigene bezittingen aan te brengen, dat wij bij het vernietigen onzer handelsvloot lijdelijk zullen moeten aanzien. Ziedaar wat het gevolg zijn zal van ons liberalismus, toegepast op onze zoo duur verworven Oost-Indische bezittingen.

De scherpzinnige blik van Koning Willem I in zake van handel, heeft die gevolgen voorzien en zoowel door het tractaat met Engeland als door de oprigting der Nederlandsche Handelmaatschappij, zonder tot verbodsstelsel de toevlugt te nemen, aan de Nederlandsche handel en scheepvaart een ruim aandeel in de exploitatie van die bezittingen verzekerd. Heeft een Eerste Willem Nederlands vrijheid gevestigd, een anderen Eersten Willem kan men den roem niet betwisten Neêrlands materiele welvaart te hebben verhoogd.

Ik kan bij die zucht tot verkoopen in Indie, de voorgenomen tariefswijziging niet buiten beschouwing laten, en ik kan de vrees niet onderdrukken dat die moderne koloniale politiek door die radicale verandering van al het bestaande, ook door losmaking der bepalingen van dat tractaat, ja zeer liberaal zal werken voor den vreemdeling, maar daardoor hem de baten onzer Indische bezittingen zal schenken en ons daarvan de lasten laten.

Ik heb vroeger meer dan eens uit de statistiek aangetoond dat op Java, buiten de gouvernements-producten, er nog genoeg ter vrije beschikking zijn om aan de vreemde scheepvaart geen reden tot beklag te geven; dat die daar nog meer vrijheid verlangen, geloof ik gaarne; maar een ieder die nagaat wat Engeland aan voortbrengselen van eigen grond bezit, ijzer, tin, koper, steenkolen, maar vooral deszelfs fabriekmatige nijverheid, en dat met ons landje vergelijkt, zal overtuigd moeten zijn dat wij tegen die magtige concurrentie op gelijken voet niet bestand zijn.

Het nadeelige voor het Gouvernement [dat is voor de schatkist, waarbij ieder ingezeten belang heeft] van den overvoer en verkoop der producten op onze markt, is wel betoogd, maar niet bewezen; het batig slot der laatste 10 jaren is daarvan wel geen bewijs. Maar daargelaten de indirecte voordeelen van ons consignatiestelsel, die toch ook het hunne bijdragen in de opbrengst der belastingen, zou ik wel eens van de zijde der tegenstanders van het consignatiestelsel eene rekening willen zien, ten bewijze dat inderdaad wanneer die producten die nu in 1860 hier verkocht zijn, in Indie geveild, meer en hoe veel meer in de schatkist, zouden hebben gebragt dan het batig slot dat wij thans voor ons hebben. Die rekening zal, ontdaan van al die onkosten door den spreker uit Rotterdam opgesomd, alleen behoeven te bevatten den prijs per pikol op Java en de zuivere opbrengst per pikol hier; ik geloof dat het resultaat zijne verzekering niet zou bevestigen.

Maar ik eindig, Mijnheer de Voorzitter, en mijn stelsel resumerende, ben ik geheel van het gevoelen van een man die het veel beter wist dan ik, namelijk D. F. van Alphen, die zegt dat het doel van elke koloniale bezitting moet zijn die bezitting te doen bloeijen, maar zoo, dat die bloei ook verbonden zij met de welvaart van het moederland, en daartoe zooveel mogelijk bijdrage, hetzij regtstreeks, hetzij van ter zijde. Dat men gebruik moet maken van de lessen der ondervinding, en nooit vergeten dat het belang van het moederland, in ieder goed koloniaal stelsel, in den eersten rang moet geplaatst worden. En dat wij in het regelen van onze commerciele belangen niets te ontzien hebben dan de voorschriften van billijkheid, gezond verstand en nationaal eigenbelang.

(Wordt vervolgd.)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Naam van het schip.	Gezagvoerder	Grootte van 't schip in lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Aug. 1	Nederl.	Tonia.	K. D. Breuning.	398	Batavia.	24 Julij.	geen	Soerabaija.	J. Cezard & Co.
„ —	„	Stad Middelburg.	D. D. Ouwehand.	897	Tagal.	25 „	„	„	Mc. Lennan & Co.
„ —	„	Hebe.	A. H. Kiehl.	343	Batavia.	19 „	„	„	B. Kopersmit & Co.
„ —	„	Noach.	P. V[illegible]x.	471	„	26 „	„	„	B. van Leeuwen & Co.
„ —	„	Emergens,	J. [illegible]t.	231	Pangk. Pin.	18 „	„	„	Fraser Eaton & Co.
„ —	N. Ind.	Krabbe.	Ma[illegible]	13	Pasoeroean.	1 Aug.	„	„	...
„ —	„	Kon. der Nederlanden.	E. Lewis.	254	Batavia.	29 Julij.	„	„	...
„ —	„	Nawan Eljoesoor.	Sech Achmt. Sagie.	155	Samar.	28 „	„	„	...
„ —	„	Tjaijah Lampoong.	Hadjie Abd. Kader.	135½	Grissee.	2 Aug.	„	„	...

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Aug. 2	Ned. Ind.	bark.	Hoksing.	Yap Gowanthaij.	naar Singapoera via Riouw.

In lading en ter reede liggende Schepen te Soerabaya.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	LASTEN.	GEZAGVOERDER	BESTEMMING.	AGENTEN.
Zr. Ms.	Wachts.	Juno.	.....	Kapt. t/z. J. J. v. d. Moore.	...	...
„	Stooms.	Broxo.	.....	K. L. t/z. B. M. J. Brut. Riviere.	...	...
„	„	Etna.	.....	L. t/z 1 kl. B. D. van Troijen.	...	...
Gouvernements	Stoomer	Draak	.....	A. Smit.	...	...
„	„	Kapoeas.	.....	E. J. G. Prive.	...	...
Nederlandsche	Sleper	van Os.	.....	W. Glaser.	...	...
Engelsche	„	Record.	218	J. Bulcher.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Bark	Theodora Mechtelda.	267	C. A. L. van der Wijck.	id.	id.
Ned. Ind.	Stooms.	Palembang.	58	M. H. Munnick.	...	W. Cores de Vries.
„	„	Makasser.	175	J. C. Berings.	...	id.
Nederlandsche	Schoen.	Post Boij.	47	J. Gascoigne.	...	P. Kervel & Co.
„	„	Alexander.	223	A. Dekkers.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
„	Bark	Gouv. G. Duijmaer v. Twist.	255	C. E. Hoeksma.	...	id.
„	„	De Zwaan.	261	K. J. van Hemert.	...	id.
„	Brik	Zwaluw.	186	J. J. Reeders.	Nederland.	id.
„	„	Nieuw Holland.	282	W. Witting.	...	id.
„	Schip	Johannes Lodewijk.	399	A. H. van der Waal.	...	E. Ten Brinck & Co.
„	Bark	Johannes Christiaan.	260	C. van Heemstede Obelt.	...	id.
„	Schoen.	Isac Charles.	68½	W. K. E. A. Pare.	...	B. van Leeuwen & Co.
„	„	Maria.	41	J. Scharff.	...	...
„	„	Hendrika.	292	N. M. de Groote Stiffrij.	...	Mc Lennan & Co.
„	Hoeker	Charles.	25	H. Oversluizen.	...	...
„	Bark	Loopuijt.	178	M. van der Hidde.	...	Cesard & Co.
„	Brik	Antoinetta.	69	W. H. Voll.	...	Arnold & Zonen.

In- en Uitvoer te Soerabaya van den 1sten Augustus 1863.

INVOER.

Van Samarang per het Ned. Ind. schip *Djoedul Kariem*, gez. SAID ALOEI BIN SEGAF.
21 ijzeren ketels, 4 pic. terpentijn, MAJOR MATZEN & Co.
629 stuks planken, L. JOHAN.
4 kn. manufacturen, 1 kist lantaarns, 1 kist porcelein, 50 kn. potten en 1000 pic. dadels, 2 vn. amer. meel, 2 kn. eur. gereedschappen, en eenige kleinigheden, ORDER.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 ℔ pic. *f* 14½ @ 15.—
KOFFIJ Java ℔ pic. *f* 40.—
Id. West-Ind. bereid. ℔ pic. *f* 42½.
RIJST (carga) ℔ koijang *f* 90 @ *f* 120.—
Id. (witte) „ „ „ 125 „ „ 150.—
KOEHUIDEN ℔ pic. *f* 35 @ 45.—
id. BUFFEL ℔ pic. *f* 15 @ 18.—
ARAK ℔ legger *f* 65.— Nominaal.
LANGE PEPER ℔ pic. *f* 10 @ 11.—
ROTTING per pic. *f* 9.50.—
SAPANHOUT, per pic. 3 @ 4.—
WISSELKOERS op Ned. 104 %.—
N. H. M. trekt 103½ %.

Blijkens advertentie in het Passoer. Nieuws Ad. Blad trekt het gouvernement op het Ministerie van Kolonien ad 102½ %.

Protestantsche Eeredienst.

MAANDAG 3 AUGUSTUS 1863.
's avonds te half zeven ure.
Zendings-Bidstond.
Nederlandsch en Maleisch.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel hetwelk van geene onderteekening is voorzien stelt de *Redactie* zich verantwoordelijk, zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO., TE SOERABAYA.